

MARTIN MAREK & IVA POLANECKÁ

LIDSKÝ ROZMĚR

kurátor Miloš Vojtěchovský

7. 9. – 30. 10. 2022

Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě / zvuková galerie IGLOO
Komenského 10, Jihlava (www.ogv.cz)

vernisaž 6. 9. 2022 v 18 hodin

„Svět je kulatý kolem kulaté bytosti“

Gaston Bachelard, Poetika prostoru

Chůze sestává z opakujících se rytmických pohybů, kdy obyčejně používáme obě nohy, abychom se odněkud někam mohli přesunout. Mimo *homo sapiens* takový styl chůze praktikují ostatní zvířata jen výjimečně, neboť pohyb vertikálně vztyčeného těla je spíš nepraktický a vlastně i nebezpečný. Chůze po dvou nějak připomíná nepřetržitě zadržovaný pád kamsi dopředu.

Videoinstalace Ivy Polanecké a Martina Marka *Lidský rozměr* (2022) vznikla při společném putování po horách, snad Krkonoších. Poprvé byl projekt představen jako živá audiovizuální performance. Zde jde o její prostorovou sklepní podobu a je dobře, že je to prostor s valenými klenbami, protože zaoblenost je pro *Lidský rozměr* základní fenomenologický tvar i environmentální kontext. Dvě příčné videoprojekce (na stěnu a podlahu) zachycují v nezvyklé sférické perspektivě dvojici chodců, kráčejících jakousi neznámou krajinou. Imerzivní zvuková stopa je synchronní jen s jedním z pohyblivých obrazů, ale posluchač se i zde ocitá uprostřed zaobleného akustického pole: rytmus nohou kráčejících po kamenité cestě vytváří vertikální osu posunu po planetě. Vzdušnou sféru, jako šumění stromů ve větru, vnímáme jako paralaxu namířenou k daleké obloze, směrem ke vzdáleným horizontům, které nikdy neuvidíme ani neuslyšíme, ale ke kterým se můžeme jen neustále přibližovat. Panoramatické oko kamery oba chodce vidí shůry, jakoby to byla optika vznášejícího se dronu, nebo snad pohled nějaké neznámé dohlížitelské bytosti. Pomalu si ale uvědomíme, že jeden z chodců prostě nad hlavou nese tyč s kamerou.

Archaický peší prostor krajiny zde zvolenou anamorfskou optikou nabývá sférickou formu, což je fenomenologicky, historicky, planetárně i kosmologicky poměrně privilegovaný archetyp: odkazuje na dokonalost a celistvost, na vznik a zánik v cyklickém kruhovém časoprostoru Přírody. Pohled se stal pohybem, zrak (přestože je to pohled neživého stroje) není jen pasivní receptivita, ale napovídá o „kosmickém principu“. „Cokoli pozoruji, pozoruje také mě,“ tvrdil Maurice Merleau-Ponty. Jiný pohyb, dokazující provázanost a nedělitelnost člověka a přírody je rytmus dechu. Jde totiž o další z důkazů spojení dvou nedílných elementů: toho, kdo dýchá a živého, dýchajícího, znějícího, barevného světa, který nás obklopuje jako bezpečná, i když vlastně křehká kroužící koule.

Miloš Vojtěchovský

Iva Polanecká (1990) je audiovizuální umělkyně, zajímá se o neviditelné oblasti světa. Její vztah k přírodě, který sdílí formou svých uměleckých realizací, se zrcadlí ve vnitřních a niterných pocitech člověka. Abstrahuje danou skutečnost, ale zanechává prostor pro imaginaci myšlení. Je absolventkou ateliéru Time-Based Media na Fakultě umění a designu v Ústí nad Labem, kde se podílela na programu Domu umění Ústí nad Labem Fakulty umění a designu UJEP. Spolu s Martinem Markem, Polinou Khatsenko, Janem Krombholzem a Petrem Hanžlem působí v ústeckém kolektivu *phonon*-. Žije a pracuje v Praze.

www.ivapolanecka.cz

Martin Marek (1989) se zabývá zvukovým uměním v kontextu environmentálních změn, zvukovou ekologií, terénními nahrávkami, hlubokým poslechem, percepčí a interpretacemi zvukového prostředí. Vytváří zvukové objekty, prostorové site-specific instalace a intervence a zvukové kompozice. Zvuk vnímá jako prostor času, jako kontinuum, jako neustále proměnlivý jev. Absolvoval ateliér Time-Based Media na FUD UJEP v Ústí nad Labem, navazuje ve studiu Zvukového designu a multimediálních technologií na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Oba autoři pocházejí z Krkonoš, Martin žije a pracuje v Brně.

www.martinmarek.name

Projekt se uskutečňuje za finanční podpory
Ministerstva kultury České republiky

